

Koncept nr. 12

Alarm Distress Baby Scale (ADBB)

**Forebyggelse og tidlig indsats:
Metode til systematisk observation af
social tilbagetrækning hos børn 0-2
år.**

Målgruppe

Målgruppen for ADBB screeningen er spæd- og småbørn i alderen 2-10 måneder. Metoden anvendes til at blive opmærksom på helt tidlige tegn på tilknytnings- og relationelt betingede psykiske vanskeligheder.

Beskrivelse af innovationsprojektet

Hvorfor?

Tidlig psykisk stress kan få livslange konsekvenser – og jo senere det opdages, jo sværere er det at vende udviklingen. Det er dyrt både for familien og for samfundet.

ADBB er en evidensbaseret metode til systematisk at screene for tidlige tegn på vanskeligheder i den sociale kontakt hos spædbørn. Screeningen vil indgå i sundhedsplejens hjemmebesøg ved 2 måneders og 10 måneders alderen. Metoden er anvendt og valideret i flere lande (bl.a. Frankrig, Norge, Finland, Australien).

Formålet med innovationsprojektet er at undersøge, om ADBB metoden kan anvendes i Danmark, og om den er bedre til at opspore social tilbagetrækning end sundhedsplejens traditionelle metoder.

De første år af barnets liv har afgørende betydning for udviklingen af såvel hjernen

som personligheden. Tidlig social tilbagetrækning er en risikofaktor for udvikling af en række senere vanskeligheder, herunder tilknytnings- og adfærdsforstyrrelser. Forskningen viser således, at en høj ADBB score udgør en alvorlig risikofaktor for barnets psykiske sundhed, også på lang sigt¹.

Sundhedsplejen kommer i 99 pct. af alle hjem i løbet af barnets første leveår som led i et bredt funderet forebyggelsestilbud. Sundhedsplejens adgang og tilgang til den samlede forældrepopulation er et væsentligt bidrag til kommunens strategi om tidlig forebyggende indsats – ikke mindst i forhold til familier med særlige behov.

Sundhedsplejersken har fokus på både barnets fysiske og psykiske udvikling, men der indgår aktuelt ikke en systematisk og standardiseret vurdering af barnets sociale og følelsesmæssige udvikling.

ADBB metoden giver sundhedsplejersken et redskab til at udføre en systematisk vurdering af barnets sociale kontakt og dokumentere en bekymring om mistrivsel. Dermed bliver det muligt at tilbyde en relevant indsats til familien tidligt i barnets liv.

En tidligere opsporing ved hjælp af ADBB metoden kan medvirke til, at flere børn inkluderes i almenområdet og mindske udgifterne til specialindsatser.

Hvis de psykiske vanskeligheder først opspores i forbindelse med overgangen til skole, hvilket ofte er tilfældet i dag, skal der en større indsats til, end hvis man havde taget hånd om udfordringerne tidlige.

Hvordan?

Der iværksættes et tværsektorielt og tværkommunalt forskningsprojekt, som indebærer, at sundhedsplejerskerne i den

¹Guedeney, 2000; Zenah et al. 2000; Guedeney et al. 2013

ene halvdel af Aarhus kommune systematisk screener alle småbørn ved hjælp af ADBB metoden. Børnene i den anden halvdel af kommunen fungerer som kontrolgruppe.

De indsatser, som tilbydes familien til et barn med psykiske vanskeligheder, vil ikke være påvirket af, om de tilhører kontrolgruppen eller interventionsgruppen.

De tidlige indsatser kan eksempelvis være: ekstra vejledning til forældrene, Marte-meo forløb, Familiegruppe, eller henvisning til specialtilbud som f.eks. Vuggestedet eller børnepsykiatrien. Derudover forventes en øgning i antallet af overgangsmøder ved opstart i dagtilbud, således at dagtilbuddet klædes på til at håndtere udfordringerne og skabe de bedste rammer for barnets udvikling.

Hvad er det nye ved ideen?

I tråd med Aarhus Kommunes satsning på tidlig indsats giver ADBB metoden mulighed for at opspore psykiske vanskeligheder meget tidligt.

Med ADBB metoden indføres der mere systematik i sundhedsplejens opsporing, hvilket betyder, at der kan sættes mere målrettet ind for at forbygge, at barnets psykiske vanskeligheder forøges. Projektet vil samtidig styrke de faglige miljøer i sundhedsplejen og i sundhedsplejens samarbejde med PPR, socialforvaltningen og børnepsykiatrien vedrørende den enkelte familie.

Der er således fokus på at sikre effekten for det enkelte barn igennem målrettede indsatser til barnet og familien. Indsatser, som bygger på en mere systematisk og veldokumenteret opsporing af psykiske vanskeligheder ved hjælp af ADBB metoden.

Forskningsprojektet har til hensigt at undersøge og effektmåle ADBB metodens

anvendelighed – altså om metoden er bedre til at opspore social tilbagetrækning end sundhedsplejens traditionelle metoder, og om den tidligere indsats giver en effekt ift. barnets udvikling på længere sigt.

Samarbejdsrelationer

Der iværksættes et tværkommunalt og tværsektorielt forskningsprojekt i samarbejde med Børne- og Ungdomspsykiatrisk Regioncenter, Trygfondens børneforskningscenter v. Aarhus Universitet, Baby Lab v. Københavns Universitet og Holstebro Kommune.

Forventede effekter

De psykiske vanskeligheder, som opspores ved hjælp af ADBB, kan skyldes medfødte diagnoser som f.eks. autisme eller adfærdsforstyrrelser, eller at barnets psykiske udvikling påvirkes af udefrakommende faktorer, f.eks. misbrug eller psykiske lidelser hos forældrene.

Hvis der er tale om en medfødt lidelse, kan en tidlig indsats, som involverer familien og senere dagtilbuddet, gøre det lettere for barnet at udvikle strategier til at kompensere for de psykiske vanskeligheder.

Hvis de psykiske vanskeligheder skyldes forhold hos forældrene, kan en tidlig social indsats til familien medvirke til, at den u hensigtsmæssige psykiske udvikling hos barnet bremses.

En tidlig målrettet indsats til familien kan dermed øge barnets mulighed for en normal skolegang senere i livet og mindske behovet for mere indgribende specialindsatser.

Forventningen er, at gevinsterne ved den tidlige indsats vil vise sig som et mindre støttebehov i dagtilbudsalderen og mindre brug af specialklasse i skolealderen.

Forskningsprojektet skal sikre en systematisk måling af effekterne af den tidlige mere målrettede indsats.

Spredningsstrategi og -potentiale

Formidling af forskningsresultaterne forventes at ske via tidsskrifter og fagblade, oplæg på sundhedsfaglige temadage, information til sundhedsstyrelsen, mv.

Såfremt der er positive resultater, vil ADBB metoden udfoldes i hele sundhedsplejen i Aarhus Kommune, hvilket vil kræve en ny investering i uddannelse af de resterende sundhedsplejersker.

Midler til afprøvning af innovationsprojektet

Der søges om **i alt 3,8 mio. kr.** til innovationsprojektet fordelt med 1,64 mio. i 2017 og 722.000 kr. pr. år i 2018-2020. Trygfonden søges om midler til forskningen i projektet, og her medgår en medfinansiering på 400.000 kr. fra Sundhed og Trivsel.

Projektets investeringsmodel forventer en samlet **nettogevinst på i alt 7,8 mio. kr.** i årene 2018 -2031, som kommer fra reduktion i støttetimer i dagtilbud og specialklasser i Børn og Unge². I løbet af projektperioden frem til 2020 følges de forventede besparelser årligt, når børnene når dagtilbudsalderen. Derudover vil der blive lavet større effektnedslag i 2020, hvor vi vurderer, hvorvidt metoden skal benyttes i hele sundhedsplejen.

Desuden, vil vi i det omfang det er muligt, følge evt. afledte besparelser på andre områder, fx i MSB til tabt arbejdsfortjeneste og foranstaltninger efter Serviceloven.

² I investeringsmodellen antages det, at 5 ud af de 50 børn, som modtager tidlig indsats som effekt af ADBB screeningen, vil få mindre støttebehov i dagtilbud og at 2 vil undgå specialklasse i skolealderen. Nettogevinsten er inklusiv en

fremskrivning af de forventede besparelser med 4 pct. p.a., svarende til fremskrivningsprocenten i Skandia modellen.